

Вікторія МИХАЦЬУК

ГЕОГРАФІЯ ФОЛЬКЛОРНО-ЗБИРАЦЬКОЇ РОБОТИ БОГДАНА ЗАКЛИНСЬКОГО

На основі архівних та друкованих джерел представлена географія фольклорно-збирацької роботи Б. Заклинського, активного діяча першої половини ХХ ст. Наведені біографічні штрихи, вплив діячів НТШ у Львові на фольклористичні погляди дослідника, ознайомлено з етнографічними регіонами та назвами місцевостей, де протягом життя збирач фіксував фольклорний матеріал.

Ключові слова: Богдан Заклинський, фольклорист, збирацька діяльність, Станіславщина.

© В. МИХАЦЬУК, 2015

Одним із важливих завдань фольклористики є дослідження історичного розвитку науки, зокрема індуктивне розкриття цього процесу через висвітлення доробку вчених, які в умовах складної буденності велику частину свого життя приділяли фіксації, збереженню і теоретичному осмисленню народної творчості. Таких яскравих представників в українській народознавчій науці чимало, починаючи з початку ХІХ століття і до сьогодні. Важливі аспекти фольклористичної роботи попередників (маршрути їх експедиційних подорожей, географія польових досліджень, хронологічні рамки, методика проведення сеансів) були і залишаються об'єктом зацікавлень сучасних дослідників народної творчості. Так, Р. Кирчів вивчав географію збирацької роботи «Руської Трійці» [29], Г. Сокіл — О. Роздольського [34], Л. Підгорна — З. Доленги-Ходаковського і М. Цертелева [31] та ін.

Об'єктом нашої розвідки обрано фольклористично-збирацьку діяльність визначного записувача й дослідника народної творчості початку ХХ століття Б. Заклинського. Це багатогранна постать: він займався педагогічною і видавничою справою, відомий як етнограф, літератор, публіцист. Дослідженню його педагогічної спадщини присвячена дисертаційна робота О. Каськів «Просвітницька діяльність і педагогічні погляди Б. Заклинського» [25], висвітленням видавничої справи збирача займалася Є. Домбровська [23].

Але «найбільший слід залишив [Б. Заклинський] на ниві фольклористики та етнографії» [19, с. 21] — зазначав один з перших дослідників діяльності вченого П. Арсенич у праці «Родина Заклинських» (1995). Автор навів основні біографічні дані сімнадцяти членів родини Заклинських, тут та у двох інших публікаціях [18; 20] розглянув фольклорно-етнографічний доробок збирача. Практично одночасно з П. Арсеничем у своїх статтях висвітлював діяльність родини Заклинських, зокрема і Богдана, В. Качкан [26; 27; 28]. Він також зосереджував свою увагу на усій різносторонній діяльності збирача і членів його родини. Ці публікації мали важливе значення, оскільки відкрили ім'я дослідника в українській фольклористичній початку ХХ ст. У монографії «Українська фольклористика в Галичині кінця ХІХ — першої третини ХХ ст.» (2011) Г. Сокіл представила фольклористичну діяльність Б. Заклинського у жанровій послідовності серед малознаних збирачів народнопоетичної творчості Гуцульщини (В. Шухевича, К. Лисинецької, Л. Гарматія, А. Онищука та П. Шерика-Доникова) [35].

У фольклористичному доробку збирача віднаходимо перекази, колядки, щедрівки, гаївки, балади, казки, анекдоти та ін. Найчисельніше представлені прислів'я, приказки та коломийки. Фольклорні записи Б. Заклинського друкувалися у збірниках І. Франка «Галицько-руські народні приповідки» (1901—1910), В. Гнатюка «Коломийки» (1905, 1906, 1907), «Гаївки» (1909), «Народні оповідання про опришків» (1910), «Колядки і щедрівки» (1914), «Війна і народна поезія» (1916), «Українські народні байки» (1916), у збірках «Колядки та щедрівки» (1965), «Балади: кохання та дошлюбні взаємини» (1987), «Писана керниця» (1994), «Історичні перекази українців» (2003) та ін. Значна частина матеріалів ще неопублікована і до сьогодні зберігається в архівних фондах рукописів та фонозаписів Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського та у відділі рукописів Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника.

Як свідчать джерела, географія фольклорно-збирацької роботи залежала від місця праці Б. Заклинського. У зв'язку з активною громадською та педагогічною діяльністю владні структури часто перекидали його у найвіддаленіші куточки Галичини, що значно ускладнювало побут і професійну справу. Однак це відкривало перед дослідником нові місцевості для збирання народної творчості. Тому маємо досить розпорошені матеріали з Станіславщини, Львівщини, Тернопільщини, Волині та Закарпаття (відповідно до зміни роботи практично через кожні 2—3 роки життя).

Перед тим як перейти до розгляду фольклористичної діяльності варто зупинитися на деяких аспектах його біографії. Народився Б. Заклинський 9 серпня 1886 р. у м. Станіславі (зараз Івано-Франківськ). Закінчив Станіславську гімназію та вчительську семінарію, 1909 р. «записався надзвичайним слухачем» на філологічний факультет Львівського університету, однак через незадовільний стан здоров'я «лікар порадив їхати в гори» [14, арк. 6]. Тому з 1 січня 1910 р. розпочав свою педагогічну діяльність учителем початкових класів у с. Старі Кути Косівського повіту. Впродовж життя йому довелося учителювати у різних селах та містах західних регіонів України (Рудники, Кривопілля, Зелене, Зарічево, Перечин, Великий Бичків, Ясиня, Золочів, Жаб'є, Гмінд (Австрія) та ін.). Працю перервала війна. Під час війни пропало чимало його

записів та увесь архів батька Романа Заклинського. Восени 1916 р. Б. Заклинського взяли до австрійського війська «до służby bez oręża» [14, арк. 4] (до служби без зброї), а 23 січня 1917 р. він вступив до УСС. З 1920 р. продовжував педагогічну роботу на Закарпатті разом зі своєю дружиною, також учителькою Осипою Заклинською (Середа). У 1927 р. повернувся до Галичини, учителював у початкових приватних школах в Золочеві та Львові. Лише 1929 р. отримав державну посаду вчителя у селах Явірнику та Руськім на Бойківщині, пізніше працював у селах П'яткові, Медведівці, Монастирську, а в 1941 р. переїхав до Львова. 1944 р. його заарештували радянські спецслужби, тільки завдяки заступництву відомих діячів науки й культури (І. Свенціцький, В. Щурат, Ф. Колесса, М. Деркач та ін.) через сім місяців звільнили. З того часу до кінця життя (12 квітня 1946 р.) Б. Заклинський працював у Львівському відділі Інституту фольклору АН України, яким керував Ф. Колесса. Похований на Личаківському кладовищі у Львові [19, с. 18—19; 35, с. 332].

На фольклористичні погляди збирача вплинула діяльність Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові, навколо якого зібралися такі корифеї народознавчої науки, як І. Франко, В. Гнатюк, М. Грушевський, Ф. Колесса. Вони вміло координували роботу Етнографічної комісії НТШ, залучаючи найактивніших осіб з різних куточків Галичини та Великої України. Підтвердженням такої співпраці є листування Б. Заклинського з членами НТШ. Так, у листі від 20 червня 1905 р. І. Франко зазначав: «Вас знаю як свого сотрудника при збиранні приповідок, щодо яких прошу тепер — уже й особисто — не покидати праці, бо у Ваших збірочках, коли не все, то бодай 75% нового для мене» [36, с. 268—269]. У листі-відповіді від 27 червня 1905 р. Б. Заклинський писав: «Ваш лист дуже мене утішив. Я, яко студент, не сподівався від Вас одержати щирий лист. Етнографічні записи всякого рода я роблю всюди, де лиш можна» [19, с. 23].

Про вартість його приповідок І. Франко висловився у передмові до першого тому «Галицько-руських народних приповідок», підкресливши, що це «збірка дуже гарних матеріалів, записаних у пов. Станіславським, Богородчанським та Товмацьким» [38, с. 289]. А в передмові до другого тому підтвердив свою думку, додавши, що «дуже інтересні

матеріали достарчив д. Богдан Заклинський із різних сіл Станіславівського, Богородчанського, Надвірнянського і Товмацького повітів» [37, с. 398]. Оpubліковані у збірнику прислів'я та приказки були зафіксовані у різних селах названих повітів: Богородчанський (Гвізд, Горохоліни, Глібівка, Старі Богородчани); Надвірнянський (Волосів, Ворохта, Камінне, Люча, Перерісль, Поляниця, Цуцилів, Яремче); Станіславський (Вовчинець, Вихторів, Деріїв, Рибно, Маріямпіль, Сілець, Терлиця, Ямниця); Товмацький (Ворона, Грушка, Миловане, Озеряни, Підпечери, Чернолізці, Марківці, Торговиця). За тематикою ці паремійні твори багатоманітні. Вони стосуються різних об'єктів: предметів, явищ, істот (ворона, ворог, дім, жнива, доля, розум), а також дій, стану, ознак предмета (добре, старий, обіцяти, шукати тощо) [35, с. 333—334].

У листі від 2 січня 1912 р. І. Франко зауважує: «Спасибі Вам за прислану збірочку приповідок. Вони переважно нові, т. є. не були в моїй збірці, жаль тільки, що, записуючи їх у Гуцульщині, Ви не заховали гуцульського діалекту» [17, арк. 2]. Можливо, І. Франко мав на увазі матеріали, які записав Б. Заклинський у грудні 1911 р. у селах Жаб'є й Старі Кути, що сьогодні зберігаються у 29 архівному фонді рукописів ІМФЕ ім. М. Рильського [8]. Олітературнення частково зустрічається в кількох «приповідках»: «Той старець, що дають, а він торби не має», «Міх тайстрі не товариш», «Риби не хочу, ноги не змочу» [8, арк. 2] (Зелене-Жаб'є). Однак у більшості записаних паремійних творів збережені риси гуцульського діалекту: «О, сес і гачі з тебе стегне!» [8, арк. 4], «В сердитого старце торбинка порожна», «Шкір си писку, бо весіле близко» (Старі Кути) [8, арк. 7].

На ґрунті фольклорних зацікавлень зав'язалася плідна співпраця Б. Заклинського з В. Гнатюком. В архівних та друкованих джерелах знаходимо листування між ними з 1905 р. [12; 21, с. 139]. В. Гнатюк пересилає для Б. Заклинського праці, видані НТШ у Львові, повідомляє про нові видання стосовно збирацької справи: «Я написав Квестіонар для збирання етн.[ографічних] матеріалів, який має надрукувати Союз В.У. (Союз визволення України. — В. М.), як вийде і Ви дістанете його» [12, арк. 6 зв.]. У виданій в 1917 р. методичній роботі під назвою «Українська народна словесність (в справі записів українського етнографічного матеріалу)» автор згадує Б. За-

клинського, зокрема про «знищені ... через воєнне здичинне ворожих наїзників» його записи з Богородчанщини та Станіславщини, які зберігались в архіві етнографічної комісії НТШ у Львові [22, с. 15—16]. У численних листах В. Гнатюка до Б. Заклинського він також дякує за переслані матеріали, навіть просить збирати оповідання та пісні на конкретні теми: «1) Чи не переховала ся в околиці традиція про ревід(з)оване дівчини: Його переведжено тоді, коли знайдено мертву дитину, а не знано мати. Як роблено сю ревізію? Як карано винну? Чи не топлено або не палено на огні і хто се робив? 2) Чи не купано в часі посухи женщин, аби дізнати ся, котра відьма і котра наслала посуху? Як се роблено? Як карано винну? Чи не так як під 1)? 3) Чи не переховала ся в околиці традиція про увільнювання злочинця (злочинниці) від смерті через те, що хтось із присутніх заявляв охоту ввійти в подружжя з засудженим (=ою), коли той був вільного стану. Як до тої пропозиції відносили ся люди, а як власти?» [12, арк. 1].

Спробуємо на основі наявних друкованих та рукописних матеріалів структурувати записи Б. Заклинського за географічним принципом. Так, 16 квітня 1903 р. датується один з перших його записів з с. Рибного Станіславського повіту. Це щедрівки для господаря «Ой із-за гори, з-за високої» та «Ластавонька прилітала» [4, арк. 9 зв.—10]. Основу сюжету першої щедрівки складає образ ясного місяця, який несе «тріє часики» — «в першій часику дзелене вино», в другій «солодок медок», в третій «вороне пиво». Наступна розлога сорокачотирьохстрофова щедрівка з вираженими аграрними мотивами, які відображені через образи поповнення господарського скота («корови поприводили бичатка», «кобили — лушатка», «овечки — бараньці») та засівання і збору «ярої пшениці женчиками». До цього ж періоду відносяться записи з сіл Жураки, Раковець, Пороги та Старі Богородчани Богородчанського повіту. Тут збирач нотував перекази, історичні, побутові, весільні пісні та коломийки. 28 вересня 1904 р. у с. Гвізд Надвірнянського повіту дослідник зафіксував переказ «про закляті скарби» у дзвіниці в Манявському Скиті, а 3 жовтня 1904 р. у с. Камінне записав суспільно-побутову пісню про смерть жовніра («За жовніром за жовніром, де жовняр подівся») [5, арк. 8—11].

У Станіславському повіті (тепер Тисменицький р-н) Б. Заклинський робив записи впродовж пе-

ріоду навчання в гімназії та учительській семінарії (1903—1909). Збереглися фольклорні матеріали (прозові твори, ліричні та обрядові пісні) з сіл: Черніїв, Підпечери, Ямниця, Угринів, Пасічне, Рибне, Посіч, Микитинці, Тисмениця, Павельче (тепер Павлівка), Тумир, Комарів та Вікторів [1; 2; 4; 5; 9; 15] (три останні населені пункти сьогодні відносяться до Галицького р-ну). До прикладу, в Етнографічному збірнику НТШ «Колядки і щедрівки» В. Гнатюк опублікував щедрівку для господаря «Ци дома, дома, пане господарю?», яку записав Б. Заклинський 1904 р. від Павла Сворака з «Тисмениці міста» [24, с. 15].

У Товмацькому повіті (сьогодні Тлумацький р-н) збирач записував прислів'я та приказки, колядки, коломийки та суспільно-побутові жовнірські пісні у селах Петрилів, Антонівка, Братишів, Грушка, Торговиця (тепер Коломийського р-ну). У збірнику «Рекрутські та солдатські пісні» надрукована жовнірська пісня «Ой чому дуб не зелений» з мотивом туги за рідними та милою на чужині, записана 1904 р. у с. Миловане [32, с. 348] (тепер Милування Тисменицького р-ну).

Родинно-побутова пісня про важку сирітську долю «Я ворота запираю вони си втворают» із своєрідним мотивом відвідування матері у раю зафіксована збирачем 29 липня 1904 р. у с. Оршів біля Снятина (сьогодні Оршівці Кіцманського р-ну Чернівецької обл.) [2, арк. 23—34 зв.]. Окрім неї у віднайденому в архівних матеріалах зошиті укладено вісімнадцять пісень з цього ж регіону: вісім родинно-побутових про тяжку жіночу долю, п'ять суспільно-побутових жовнірських пісень, соціально-побутова пісня про панщину, дві родинно-побутові балади та дві весільні пісні.

Працюючи учителем початкових класів у с. Старі Кути Косівського повіту (з 1910) Б. Заклинський активно займався фольклористичним обстеженням території. В автобіографії від 27 березня 1945 р. про цей період він нотував, що «там писав у вільних хвилинах фольклорний матеріал. Найбільшу вартість з того мають щедрівки та коломийки» [14, арк. 6]. В архівних фондах знаходяться чотири одиниці збереження записів Б. Заклинського цього періоду — з сіл Старі Кути (присілок Пенківка) Косівського повіту й Зібранівка Снятинського повіту [6; 7; 8; 9]. Окрім щедрівок та коломийок, збирач записав

переказ про печери опришків, суспільно-побутові казки, які називав байками, загадки, анекдоти, народну медицину та повір'я.

В архівних та друкованих джерелах збереглися дещо розпорошені матеріали, які фіксував Б. Заклинський з 1910 по 1917 рр. у інших селах Косівського повіту: щедрівка для господаря з с. Ріка (Річка) з мотивом сперечання між сонцем, місяцем і дощем про те, що більше: небо чи земля [24, с. 64]; чотирирядковий жартівливий козачок з м. Вижниці [7, арк. 8], приказки і прислів'я з с. Космач «Не вважаєси на пса, але чій пес!», «Нема кута, шоби не було хреста!» [10, арк. 1 зв.]; коломийки з сіл Прокурава [16, арк. 4] та Старий Косів [15, арк. 5].

З 1911 по 1918 рр. дослідник працював у с. Жаб'є (тепер смт. Верховина). Цей період відзначається найбільшою кількістю етнографічних записів, які розміщені по різних одиницях збереження, загальною кількістю 164 рукописних аркуші. Збирач проводив експедиції у села та присілки повіту Жаб'є — Жаб'є-Кривополе, Жаб'є-Ільци (Ільця), Жаб'є-Ходак, Жаб'є-Бистриця, Зелене-Жаб'є, Голови. Сьогодні ці присілки відносяться до Верховинського р-ну і мають відповідні назви сіл — Кривопілля, Ільці, Великий Ходак, Бистрець, Зелене, Голови. У збірнику «Колядки і щедрівки» В. Гнатюка опубліковано 20 народнописених творів цих жанрів у записах Б. Заклинського, 8 з них збирач записав 1911 р. у Жаб'є-Ільци та Зелене-Ріка біля Жаб'є повіту Косів (підстінна колядка господарю «Вой забарив си місець у крузі», жиди шукають Христа «Єк за то взнали невірні Жиди», колядка господині «Я в цього ґазди гречна ґаздиня») [24, с. 3, 79, 224].

Зазначені вище населені пункти та повіти, які у своїх етнографічних пошукових роботах досліджував Б. Заклинський, об'єднані межами Станіславщини. Серед фольклорного доробку збирача віднаходимо матеріали (хоч не настільки чисельні) з інших регіонів.

У наукових архівних фондах рукописів та фонозаписів ІМФЕ ім. М. Рильського зберігаються записи Б. Заклинського від 10 липня 1904 р. з с. Уйбард повіту Мармореш-Сигіт (Угорщина, сьогодні Румунія) з коментарем збирача: «в тутешнім тартаку (можливо, в Богородчанському повіті. — В. М.) суть на роботі Русини аж з під Сиготу і я від них позачисував кілька пісень», зокрема ліричні пісні про

кохання «Серед села смерічина», «Покивує молодця перстиком на мене», воєнна пісня «Ой на горі на горі два дзвонкі дзвонили» та пісня-хроніка на воєнну тематику «У високуй полонині захавкала хава» [2, арк. 11—22; 5, арк. 4].

У роки Першої світової війни 1916 р. Б. Заклинський з родиною перебував на евакуації в Гмінді (Австрія), де функціонував табір для українців-галичан, вивезених із районів воєнних дій. У листі, адресованому Gmünd, N. Öster. Barackenlager. Ukrain. Schule (Гмінд. Австрія. Казарми. Україна. Школа) від 22 липня 1916 р., В. Гнатюк просить Б. Заклинського: «Будьте ласкаві заохотити, кого можна буде, до записування в бараках. Там усе буде, що записувати, аби лиш охочі до записування» [12, арк. 6]. Таким чином, у рукописних і друкованих матеріалах віднайдено дві воєнні пісні, зафіксовані дослідником: «Штирнайцятый рік сумний настав» (12 листопада 1916 р. у бараках в Австрії (Кірхберг над Віль, Доль) від Софронії Гнаткевич, яка «се навчилася на бараках у Гмінді. Всі там се співали. Приїхали два жовніри на урльоп (відпустка. — В. М.) тамтого року і казали, що вони се уложили у шпиталю») [33, с. 234—235] та «Вітер віє, вітер віє, вітрець повіває» (записана від школярів 1916 р. про те, «як жандарми із села татів виганяли») [3, арк. 23—24]. В рукописах Б. Заклинського збережено також дві воєнні пісні, зафіксовані іншими збирачами: Павлом Данилишином — «В суботу рано вже кождий знав» [3, арк. 27—27 зв.] та Мироном Заклинським — «Прощай деревня, прощай Кавказ» [3, арк. 25]. У цих чотирьох піснях відображені мотиви прощання з рідними та домом, туги за батьківщиною й сім'єю, смерті воїна на війні.

«З початком 1917 р. вступив до Стрільців У.С.С. і приділено мене на Волинь» [14, арк. 2] — інформував Б. Заклинський. Так у доробку збирача з'явилися матеріали з Волині. З лютого по липень 1917 р. він побував у селах Володимирського повіту — Дорогиничі, Будятичі, Бужанка, Кропивщина, Амбуків та у с. Коснів Грубешівського повіту (тепер Kosmów, Польща). В часі перебування у війську, Б. Заклинський активно займався збирацькою роботою, зафіксувавши 38 прислів'їв та приказок і 164 коломийки, серед яких є весільні коломийки до короваю, коломийки про природу, родинне й громадське життя, кохання та дошлюбні стосунки [3].

З 1925 по 1927 рр. дослідник вчителював у с. Бичків Рахівського повіту. Двома роками пізніше видавництво «Русалка» у Львові видало «Народні співанки. Коломийки», які зібрав Б. Заклинський у селі Бичкові та його околицях на Закарпатті [30]. У цій невеликій збірці, текстова частина якої становить понад 270 моностроф, записи зроблені у Бичкові, Малому Бичкові, Лузі, Апші, Розсішці та Кобилецькій Поляні від різних співаків. І хоча це видання мало науково-популярний характер, там були збережені фонетичні, лексичні, морфологічні та синтаксичні риси діалекту [35, с. 336].

З 1930 по 1937 рр. Б. Заклинський працював завідувачем початкової школи у с. П'яткова повіту Перемишль. У автобіографії від 27 березня 1945 р. він зазначає, що «в 1937 р. перенесло мене Варшавське міністерство аж на Поділля» [14, арк. 6 зв.], там до 1940 р. вчителював у селах Тернопільщини. У результаті збирацької роботи цього періоду в рукописних фондах ІМФЕ (34 фонд Етнографічної комісії НТШ у Львові) зберігаються прислів'я та приказки, які «зібрав учитель Б. Заклинський 1937 р.» у селах П'яткова Руська повіт Доброміль, Гречпіль (Речпіль), Ісканя, Солоне повіт Перемишль (сьогодні ці села відносяться до Польщі); Медведівці, Монастирськ (Монастирська), Слобідка Горішня повіт Бучач та с. Хмелев (сьогодні Хмелева) повіт Заліщики Тернопільської обл. [10].

В опублікованих і рукописних джерелах віднаходимо матеріали з Львівщини — 1917 року з сіл Розвадів (приказки «Не говори Грицю дурницю!» і «Пек — запек, восетина! (=ігі, щезай!)» [3, арк. 26]) та Рудники (воєнний лист «Із-за горів, з-за лісів Посилаю пару слів» [33, с. 231]) Жидачівського повіту (тепер Миколаївського р-ну); 1930—1937 рр. — с. Кружики (прислів'я «Дурна є Ксеня, як пшона лиш жменя») повіту Яворів (зараз Самбірського р-ну) та м. Золочів (прислів'я «Розігнався, як до зеленого борщу!» [10, арк. 3]). Останній фольклорний запис Б. Заклинського від 7 травня 1945 р. з с. Ясницька тепер Яворівського р-ну віднайдений у рукописній збірці матеріалів О. Роздольського — це пісня на військову тематику часів Другої світової війни «На Україні земля чорна» [11, арк. 163—164].

Таким чином, збирацька діяльність Б. Заклинського має вагоме значення. Він проводив польові дослідження з 1904 по 1945 рр. на теренах Станіславщи-

Картоschema місць збирацької роботи Б. Заклинського (1903—1945 рр.)

ни, Закарпаття, Волині, Тернопільщини, Львівщини. Загалом фольклорні матеріали зібрані у шістдесяті двох населених пунктах, доповнюють фольклорну карту України (див. картосхему записів), відображають регіональне побутування зразків народної поетичної творчості. Велику частину свого життя Б. Заклинський присвятив фіксації усної словесності, розуміючи значення кожного народного твору: «Багато етнографічних матеріалів зібрав; і це вдячна робота, бо потрібна нашому народові. Нехай нарід наш знає, що посідає, які багатства» [13, арк. 13 зв.].

1. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського. Наукові архівні фонди рукописів та фонозаписів (Далі ІМФЕ НАФ). — Ф. 28—3. — Од. зб. 177. — 20 арк. (Заклинський Б. Археологічні та етнографічні записки. Історичні перекази; зап. на Станіславщині. 1904 р.).
2. ІМФЕ НАФ. — Ф. 28—3. — Од. зб. 178. — 43 арк. (Заклинський Б. Усна словесність. Пісні / без мелодій/. Історичні, побутові, родинні; зап. на Станіславщині, в Угорщині. 1904 р.).
3. ІМФЕ НАФ. — Ф. 28—3. — Од. зб. 272. — 32 арк. (Заклинський Б. Етнографічні матеріали з Волині. Коломийки, пісні /без мелодій/, приказки. По-

бутові [є сороміцькі]; зап. у с. Дорогиничі, Володимир-Волинського р-ну, Волинської обл. 1917 р.).

4. ІМФЕ НАФ. — Ф. 29—3. — Од. зб. 79. — 118 арк. (Заклинський Б. Пісні народні. Пісні, коломийки /без мелодій/. Колядки, щедрівки, історичні, побутові та ін.; записали Б. Заклинський, М. Федюшко, С. Когутяк та ін. на Станіславщині, Тернопільщині, Дрогобиччині. 1874—1904 рр.; збірка Б. Заклинського).
5. ІМФЕ НАФ. — Ф. 29—3. — Од. зб. 80. — 19 арк. (Заклинський Б. Збірка народних пісень. Історичні, побутові; зап. на Станіславщині. 1904 р.).
6. ІМФЕ НАФ. — Ф. 29—3 — Од. зб. 82. — 30 арк. (Заклинський Б. Байки. Казки, анекдоти, народна медицина та ін.; зап. на Станіславщині. 1910 р.).
7. ІМФЕ НАФ. — Ф. 29—3 — Од. зб. 83. — 8 арк. (Заклинський Б. Анекдоти та ін. Етнографія; зап. на Станіславщині. 1910 р.).
8. ІМФЕ НАФ. — Ф. 29—3. — Од. зб. 84. — 10 арк. (Заклинський Б. Приказки, розповіді. Етнографія; зап. на Станіславщині. 1911 р.).
9. ІМФЕ НАФ. — Ф. 29—3 — Од. зб. 253. — 43 арк. (Заклинський Б. Колядки. «Ти наш паноньку, господаренько...»; зап. на Львівщині, Станіславщині, Тернопільщині. 1904—1911 рр.).
10. ІМФЕ НАФ. — Ф. 34—2. — Од. зб. 10-а — 5 арк. (Заклинський Б. Етнографічні матеріали. Приказки, приповідки, замітні вислови, вигадки; зібрав на Станіславщині, Тернопільщині, Львівщині. 1930—1937 рр.).
11. ІМФЕ НАФ. — Ф. 34—2. — Од. зб. 29 — 172 арк. (Різні пісенні тексти записані О. Роздольським та іншими збирачами. Пісні, коломийки (без мелодій); 1901—1945 рр.).
12. Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника. Відділ рукописів (Далі ЛННБУ ВР). — Ф. 48. — Од. зб. 25-л. — П. 6. — 18 арк. (Гнатюк В. Листи до Заклинського Б.Р.; Львів, 20 лютого 1908 р. — 12 березня 1918 р.).
13. ЛННБУ ВР. — Ф. 48 — Од. зб. 121-б. — 26 арк. (Заклинський Б. Щоденник від грудня 1914 р. до січня 1917 р.).
14. ЛННБУ ВР. — Ф. 48. — Оп. 2. — Од. зб. 4. — П. 1. — 8 арк. (Заклинський Б. Автобіографія; Кірхберг, 1916—1946 рр.).
15. ЛННБУ ВР. — Ф. 48 — Оп. 2. — Од. зб. 40. — П. 2. — 64 арк. (Заклинський Б. Етнографічні записки. Співанки, коломийки, приповідки; зібрав у с. Жабе на Станіславщині. 1909—1917 рр.).
16. ЛННБУ ВР. — Ф. 48 — Оп. 2. — Од. зб. 42. — П. 2. — 19 арк. (Заклинський Б. Етнографічні матеріали. Пісні, коломийки, співанки; записи з с. Жабе на Станіславщині. 1909—1917 рр.).
17. ЛННБУ ВР. — Фонд 49-д. — П. 10. — 3 арк. (Франко І.Я. Лист до Заклинського Б.Р.; Львів, 02.01.1912 р.).

18. Арсенич П. Етнограф Б.Р. Заклинський / Петро Арсенич // Народна творчість та етнографія. — 1987. — № 3. — С. 52—54.
19. Арсенич П. Родина Заклинських / Петро Арсенич. — Івано-Франківськ, 1995. — 56 с.
20. Арсенич П. Фольклорно-етнографічна діяльність Заклинських на Гуцульщині / Петро Арсенич // Народна творчість та етнографія. — 1993. — № 4. — С. 3—8.
21. Гнатюк В. Документи і матеріали (1871—1989) / упоряд. Я. Дашкевич, О. Купчинський, М. Кравець, Д. Пельц, А. Сисецький. — Львів, 1998. — 466 с.
22. Гнатюк В. Українська народня словесність (В справі записів українського етнографічного матеріалу) / Володимир Гнатюк. — Відень, 1916. — 48 с.
23. Домбровська Є. Видавничя діяльність Богдана Заклинського / Єлизавета Домбровська // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника: Зб. наук. пр. — Львів, 2004. — Вип. 12. — С. 447—463.
24. Етнографічний збірник НТШ. — Львів, 1914. — Т. 35 — 269 с.
25. Каськів О. Просвітницька діяльність і педагогічні погляди Б. Заклинського : автореферат дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Олександра Каськів ; Прикарпатський ун-т ім. В. Стефаника — Івано-Франківськ, 1998. — 17 с.
26. Качкан В. Незнищене дерево Заклинських / Володимир Качкан // Українське народознавство в іменах : у 2-х ч. — Київ : Либідь, 1994. — Ч. 1. — С. 7—35.
27. Качкан В. Родина Заклинських / Володимир Качкан // Качкан В. Хай святиться ім'я твоє. Галицькі просвітницькі діячі, письменники, вчені — вихідці із священницьких родин. — Чернівці : Прут, 1994. — С. 3—38.
28. Качкан В. Заклинський Богдан Романович / Володимир Качкан // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопедичного словника. — Львів, 1995. — Вип. II. — С. 78—83.
29. Кирчів Р. Географія збирацької роботи «Руської трійці» / Роман Кирчів // Етнографічно-фольклористична діяльність «Руської трійці» / Роман Кирчів. — Київ, 1990. — 239 с.
30. Народні співанки. Коломийки / збір. в с. Бичкові та й околиці, повіт Рахів, на Закарпаттю Б. З[аклинський]. — Львів : Русалка, 1929. — 32 с.
31. Підгорна Л. Початки «романтичної доби» української фольклористики: збирацька діяльність Зоріана Доленги-Ходаковського та Ніколая Цертелева / Лілія Підгорна // Мандрівець. — 2013. — № 2. — С. 45—49.
32. Рекрутські та солдатські пісні / упоряд. А.Л. Іваніді, О.А. Правдюк. — Київ, 1974. — 626 с.
33. Сокіл Г. Богдан Заклинський: спроба фольклористичного портрета / Ганна Сокіл // Semper tiro: науковий збірник на пошану доктора філологічних наук, професора, академіка АН ВШ, заслуж. діяча науки і техніки України Володимира Качкана. — Івано-Франківськ, 2010. — С. 231—236.
34. Сокіл Г. Географія та хронологія збирацької роботи О. Роздольського / Г. Сокіл // Осип Роздольський. Життя і діяльність. — Львів, 2000. — 165 с.
35. Сокіл Г. Українська фольклористика в Галичині кінця XIX — першої третини XX століття: історико-теоретичний дискурс: монографія / Ганна Сокіл. — Львів : 2011. — 588 с.
36. Франко І. Листи (1895—1916) / Іван Франко // Франко І. Збір. творів : у 50-ти т. — Київ : Наукова думка, 1986. — Т. 50. — 704 с.
37. Франко І. Передмова до другого тому / Іван Франко // Галицько-руські народні приповідки : у 3-х т. / збір., упоряд. і пояснив І. Франко. — Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. — Т. 2. — С. 398—403. — (2-ге вид.).
38. Франко І. Передмова до першого тому / Іван Франко // Галицько-руські народні приповідки : у 3-х т. / збір., упоряд. і пояснив д-р І. Франко. — Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. — Т. 1. — С. 285—304. — (2-ге вид.).

Viktoriia Mykhashchuk

THE GEOGRAPHY OF FOLKLORE-COLLECTING WORKS OF BOGDAN ZAKLYNSKII

The article on the basis of archival and printed sources presents the geography of folklore-collecting activity of Bogdan Zaklynskii, an active figure of the first half of the twentieth century. You will find biographical sketches, the influence of Lviv Shevchenko scientific society on folkloristic views of the researcher, get acquainted with ethnographical regions and names of sights, where collector was recording folklore material during his lifetime.

Keywords: Bogdan Zaklynskii, folklore activities, collecting activity, Stanislav.

Викторія Мыхашчук

ГЕОГРАФИЯ ФОЛЬКЛОРНО-СОБИРАТЕЛЬСКОЙ РАБОТЫ БОГДАНА ЗАКЛЫНСКОГО

На основании архивных и печатных источников представлена география фольклорно-собирательской работы Б. Заклынского, активного деятеля первой половины XX ст. Наведены биографические штрихи, влияние деятелей НТШ во Львове на фольклористические взгляды исследователя, ознакомлено с этнографическими регионами и названиями местностей, где в течении жизни собиратель фиксировал фольклорный материал.

Ключевые слова: Богдан Заклынский, фольклорист, собирательная деятельность, Станиславщина.